

تعریف

ماده 1- (اصلاحی 62/3/26 شورای عالی قضایی) - انجمن حمایت زندانیان انجمنی است که با شرکت مسئولان و معتمدان به شرح مواد بعد در مقر هر دادگاه عمومی، دادگاه شهرستان و دادگان بخش مستقل (در صورت وجود زندان) تشکیل می شود. انجمن مؤسسه ای غیر انتفاعی و دارای شخصیت حقوقی است. نظارت بر کار، تشکیل و انحلال و تعیین خط مشی و صدور و هماهنگی امور انجمن ها در سطح کشور بر عهده اداره کل اقدامات تأمینی و تربیتی است.

اهداف

ماده 2- انجمن در جهت کمک به زندانیان و خانواده آنان و نوپرووری و اصلاح زندانیان و همکاری با زندان ها و مؤسسات تأمینی و تربیتی و مراکز مراقبت پس از خروج زندانیان فعالیت و اقدام می نماید.

وظایف

ماده 3- انجمن به هر اقدام و عملی که اهداف انجمن ایجاب کند موظف است، از جمله موارد زیر:

الف - کمک به خانواده زندانیان.

ب - بازسازی شخصیت و اصلاح و ارشاد زندانیان.

ج - کمک در جهت آموزش حرفه ایبه زندانیان.

د - کمک به اشتغال زندانیان پس از آزادی با تهیه فرصت های شغلی یا کمک مالی.

ه - مساعدت در بهبود وضع بهداشت و درمان، ترغیب و تشویق فعالیت های فرهنگی، ورزشی، حره ای و آموزشی زندان ها. انجمن خدمات خود را به کلیه زندان ها، کانون های اصلاح و تربیت اطفال بزهکار، مراکز مراقبت پس از خروج زندانیان بزرگسال و اطفال بزهکار و دیگر مؤسسات تأمینی و تربیتی کخ وجود دارند با بعدا ایجاد می شوند و نیز به کسانی که در این زندان ها و مؤسسات نگه داری می شوند و به خانواده آنها ارائه خواهد کرد.

و - استفاد از خدمات اطباء مددکاران، مهندسین، آموزگاران، و صاحبان تخصص و حرفه و فن در جهت وضع زندانیان و پرداخت پاداش خرید خدمت به آنها.

ز - تلاش برای افزایش درآمد انجمن با فعالیت های اقتصادی و انتفاعی و جلب کمک اشخاص و مؤسسات حقوقی و حقیقی و دولت .

ح - تهیه طرح ها و پیشنهاد هایی در زمینه بهبود وضع زندان و مؤسسات تأمینی و تربیتی یا ایجاد مؤسسات جدید و تسلیم طرح ها به مسئولان مربوط .

ط - همکاری با مؤسسات علمی و تحقیقی که در زمینه زندان ها و بزهکاری و مسائل مربوط به آن فعالیت و تحقیق میکنند و استفاده از نتایج کار و پیشنهاد های این مؤسسات .

اختیارات

ماده 4 - انجمن می تواند در موارد زیر اقدام کند :

1 - همکاری با مسئولان زندان و جلب مساعدت کشور در مورد درمان زندانیانی که دچار ناهنجاری های مغزی و روانی هستند .

2 - انجام فعالیت های عام المنفعه ، خیریه ، اقتصادی و اقدامات اداری در جهت انجام وظایفی که به موجب این اساسنامه و دیگر مقررات مربوط به عهده انجمن است .

3 - اعلام نظر مشورتی به مسئولان زندان در مورد حسن اداره زندان ها ، مؤسسات تأمینی و تربیتی و مؤسسات وابسته به آنها یا در مورد زندانیان یا خانواده آنان و در هر موردی که زندانیان و خانواده آنان ارتباط یابد .

سرمایه

ماده 5 - سرمایه انجمن تشکیل میشود از :

الف) کمک های اشخاص حقیقی یا حقوقی یا دولت .

ب) عواید حاصل به موجب مقررات خاص از قبیل عوارض .

ج) عواید حاصل از فعالیت های اقتصادی انجمن .

ماده 6 - درآمد ها و هزینه های انجمن باید طبق اصول حسابداری دقیقاً در دفاتر قانونی وارد و طبق اصول کلی حسابداری و مقررات اساسنامه و مقرراتی که از مراجع مسئول ابلاغ می شود ، هزینه شود .

ماده 7- سال مالی از اول فروردین ماه هر سال شروع و به آخر اسفند ماه ختم می شود ، مگر در سال اول تأسیس انجمن که ابتدای سال مالی تاریخ تأسیس انجمن است .

ترازنامه هر سال باید تا آخر اردیبهشت تهیه و به اداره کل اقدامات تأمینی و تربیتی و نیز بازرسان انجمن ارسال شود .
ماده 8- خدمات هیئت مدیره ، افتخاری و رایگان است .

تشکیلات

ماده 9- ارکان انجمن عبارتند از :

1- اعضا

2- مجمع عمومی اعضا

3- هیئت مدیره

4- مدیر عامل و قائم مقام او

5- بازرسان

اعضاء

ماده 10- انجمن دارای اعضای است که به انتخاب دادستان شهرستان یا (دادستان عمومی و انقلاب) تعیین میشوند . وظیفه اعضا مساعدت مادی و معنوی به انجمن است . عضویت اعضا افتخاری است و هیچگونه معرفی نامه یا کارت عضویت برای اعضا صادر نخواهد شد .

وظایف و اختیارات مجمع عمومی

ماده 11- مجمع عمومی با شرکت اعضا به دعوت دادستان هر ساله در هفته آخر اردیبهشت ماه تشکیل می شود .

1- استماع گزارش هیئت مدیره

2- پیشنهاد طرق بهبود وضع زندان

3- تعیین دو نفر بازرسان از بین اعضا و معرفی آنان به هیئت مدیره .

هیئت مدیره

ماده 12 (اصلاحیه 1368 رئیس قوه قضاییه) - هیئت مدیره از افراد زیر تشکیل می شود: دادستان عمومی و انقلاب اسلامی، مدیر کل سازمان زندان ها، فرماندار، رئیس زندان و سه نفر معتمد که از بین اشخاص متقی و موجه محل با پیشنهاد مدیر کل سازمان زندان ها و تأیید ریاست سازمان انتخاب می شوند.

ماده 13 (اصلاحیه 1368 رئیس قوه قضاییه) - هیئت مدیره در تهران از اشخاص زیر تشکیل می شود:

نماینده دادستان کل کشور، دادستان عمومی و انقلاب اسلامی تهران، رئیس سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور و سه نفر معتمد به انتخاب رئیس سازمان زندان های کشور.

ماده 14 - جلسات هیئت مدیره با شرکت اکثریت اعضاء رسمیت دارد و تصمیمات با رای اکثریت عده حاضر معتبر است.

ماده 15 - مدت خدمت هیئت مدیره دو سال است. هیئت مدیره تا تعیین و شروع به کار هیئت مدیره جدید کماکان وظایف خود را انجام خواهد داد.

ماده 16 - وظایف هیئت مدیره به شرح زیر است:

الف) انتخاب یک نفر رئیس، یک نفر نایب رئیس، یک نفر خزانه دار، یک نفر بازرس از میان اعضای هیئت مدیره.

ب) انتخاب یک نفر مدیر عامل از میان اعضا یا خارج و در صورت لزوم انتخاب یک نفر قائم مقام مدیر عامل.

ج) تهیه اساسنامه و آیین نامه و طرح های لازم جهت اداره مؤسسات وابسته اعم از مؤسسات موجود یا در حال احداث و ارسال آن به دفتر اقدامات تأمینی جهت تصویب از طریق شورای عالی قضایی (طبق قانون اختیارات و وظائف رئیس قوه قضاییه مصوب 1371/12/9 اختیارات و وظائف شورای عالی قضایی به رئیس قوه قضاییه محول شده است)

د) رسیدگی به وضع زندانیان و کمک به آنها.

ه) احیای اخلاقی و بازسازی شخصیت و ارشاد و اصلاح زندانیان.

و) ایجاد کار و کارگاه و فرصت های اشتغال برای زندانیان در مدت حبس و پس از آن یا هر نوع کمک و اقدام که ایجاب نماید.

ز) مساعدت در سوادآموزی، حرفه آموزی، تبلیغات فرهنگی و دینی.

ح) مساعدت به خانواده زندانیان وسیعی در ارشاد و توان بخشی آنان برای زندگی مستقل و سالم .

ط) مساعدت در بهداشت و بهسازی محیط زندان و تأمین وسایل بهداشت و درمان .

ی) همکاری با محققان و مؤسسات پژوهشی در زمینه های جرم شناسی و علم اداره زندان ها و نظایر اینها .

ک) پیشنهاد طرح ها و راه حل ها در زمینه بهبود اداره زندان ها و اصلاح و اشتغال زندانیان به مسئولان .

ل) تشکیل جلسات برای رسیدگی و انجام وظایف که باید کمتر از یک بار در ماه نباشد.

ماده 17 – اختیارات هیئت مدیره :

1 – واگذاری قسمتی از اختیارات هیئت مدیره به مدیر عامل .

2 – استفاده از خدمات مددکاری و تصویب پاداش خرید خدمت به آنها و اعزام مددکاران به زندان ها و مؤسسات تأمینی و مراقبتی.

3 – دعوت از مطلعین و کارشناسان برای بررسی مسائل با حضور در هیئت مدیره و اظهار نظریه و پرداخت دستمزد و حق رفت و آمد یا پاداش خرید خدمت آنان .

4 – استمداد از مؤسسات دولتی و غیر دولتی برای انجام وظایف انجمن مانند بیمه زندانیان و خانواده آنان ، اعلام مورد به زندان (و در تهران به شورای سرپرستی) برای تعقیب و بهره برداری از نتیجه اقدامات . (با توجه به قانون تبدیل شورای سرپرستی زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مصوب 64/11/6 وظیفه شورای سرپرستی به سازمان زندان ها محول شده است) .

5 – اعطای مأموریت به عضو یا جمعی از اعضای خود برای انجام وظایف مقرر یا انجام بررسی و تحقیق و اعلام نتیجه به هیئت مدیره .

6 – تصویب میزان دستمزد و یا پاداش خدمت به کارکنان دفتری، اداری، فنی و مدیر عامل و قائم مقام وی و مددکاران اجتماعی .

مدیر عامل

ماده 18 – مدت خدمت مدیر عامل یک سال مالی است . سمت مدیر عامل با پایان دوره هیئت مدیره پایان می یابد.

ماده 19 - وظایف مدیر عامل :

- 1- اداره کلیه امور اجرایی و اداری انجمن و هر اقدامی که به موجب این آیین نامه و مقررات کشور باید انجام گیرد .
- 2- اجرای مصوبات هیئت مدیره .
- 3- تهیه پیشنهاد ها و طرح ها و راه حل ها برای مشکلات و انجام وظایف انجمن .
- 4- مراجعه و حضور در مراجع قضایی و اداری و جوابگویی از طرف انجمن .
- 5- امضای چک ها ، اسناد تعهد آور، اسناد رسمی ، مکاتبات و قراردادهای طبق مقررات این آیین نامه رسماً و نیز به وکالت از طرف هیئت مدیره در صورت تفویض اختیار.
- 6- تشکیل جلسات هیئت مدیره و تعیین دستور کار جلسات و تنظیم صورت جلسات هیئت مدیره .
- 7- ارسال ترازنامه مالی انجمن و گزارش اقدامات انجام شده به اداره کل اقدامات تأمینی و تربیتی.
- 8- کوشش برای افزایش درآمد انجمن و افزایش خدمات انجمن.

ماده 20 - اختیارات مدیر عامل :

- الف - تعیین سمت و تقسیم کار کارکنان انجمن .
  - ب - دعوت جلسات عادی و فوق العاده هیئت مدیره .
  - ج - دعوت کارشناسان و جلب نظر متخصصین به منظور بررسیهای تحقیقی و تهیه طرح ها و پیشنهاد ها.
- ماده 21 - قائم مقام مدیر عامل در غیاب مدیر عامل با وظایف و اختیارات و انجمن را اداره می کند.
- بازرسان
- ماده 22 - مجمع عمومی از میان اعضا دو نفر بازرس انتخاب و هیئت مدیره معرفی می نماید . بازرس یا بازرسان موظفند منفرداً و مجتمعاً با بررسی مصوبات و اقدامات هیئت مدیره و ترازنامه انجمن گزارش خود را به هیئت مدیره و مجمع عمومی و اداره اقدامات تأمینی و تربیتی تسلیم نمایند.

ماده 23 - انجمن به تقاضای اداره کل اقدامات تأمینی و تربیتی کشور (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور) منحل میشود . اعلام انحلال و ترتیب تحویل و تحول اسناد و اموال و پرسنل و اداره تأسیسات و اموال بر عهده اداره مذکور است . در تقاضای انحلال دلایل و جهات آن باید به طور صریح و مستند به شورای سرپرستی (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور) اعلام شود .

ماده 24 - در صورت اعلام انحلال انجمن هیئت مدیره و مدیر عامل و کارکنان و اعضای انجمن از هر گونه فعالیت و تصرف در امور و اموال و اسناد ممنوعند ، مستکف طبق مقررات کیفری تحت تعقیب قرار خواهد گرفت .

ماده 25 - در صورت انحلال انجمن ، اداره کل اقدامات تأمینی و تربیتی می تواند اداره امور انجمن را موقتاً تا تشکیل هیئت مدیره جدید به عهده دادستان شهرستان یا رئیس دادگستری یا فرماندار محل واگذار نماید . در این صورت نماینده مذکور دارای کلیه وظایف و اختیارات انجمن و ارکان آن خواهد بود .

ماده 26 - موارد انحلال انجمن ها به شرح زیر است :

الف - به حکم قانون .

ب - حکم مرجع قضایی صالح .

ج - تخطی انجمن از حدود وظایف خود و دخالت در امور اجرایی دیگر سازمان ها .

د - عدم ترتیب دفاتر رسمی مالی و عدم ارسال ترازنامه سالیانه تا یک ماه پس از اعلام کتبی اداره کل اقدامات تأمینی و تربیتی .

ه - در صورتی که دوسوم اعضای هیئت مدیره فوت یا استعفا کنند یا به هر علت فاقد سمت شوند .

ماده 27 - در صورتی که بازرسان منتخب مجمع عمومی فوت کرده یا استعفا کننده و یا به هر علت فاقد سمت شوند هیئت مدیره یا مدیر عامل با دعوت مجمع عمومی فوق العاده نسبت به تجدید انتخاب بازرسان یا بازرسان مورد نظر اقدام می نماید .

ماده 28 - در صورتی که مدیر عامل یا یکی از اعضای هیئت مدیره فوت یا استعفا کرده یا به هر علت فاقد سمت شوند طبق مقررات این آیین نامه شخص یا اشخاص دیگری به جای آنان انتخاب می شوند .

ماده 29 - این اساسنامه با رعایت موارد مندرج در ماده 2 قانون مدنی لازم الاجرا است . اساسنامه انجمن حمایت زندانیان مرکز مصوب 1336/6/22 هیئت وزیران و دیگر مقررات مغایر با این اساسنامه ملغی است . آیین نامه داخلی انجمن از طرف اداره کل اقدامات تأمینی و تربیتی تهیه و پس از تصویب شورای عالی قضایی (رئیس قوه قضاییه) به اجرا در خواهد آمد .

ماده 30 - این اساسنامه در 30 ماده و یک تبصره در تاریخ یازدهم اسفند ماه سال 1360 در اجلاس 218 به استناد لایحه قانونی الحاقی به ماده 1 قانون واگذاری اداره امور زندان ها و اصلاحیه آن به دادگستری به تصویب شورای عالی قضایی رسید.